

Följ ministerrådets beslut om att stärka den sociala ekonomin

I november 2023 antog EU:s ministerråd rekommendationer om den sociala ekonomin, som gäller för alla medlemsstater. Beslutet av ministerrådet innebär att Sverige senast november 2025 ska ta fram strategier och redovisa vilka åtgärder som har vidtagits eller planeras att vidtas för att stärka den sociala ekonomin. Detta kan ske bland annat genom lagstiftningsprocesser samt genom att se över finansieringsmöjligheter.

Beslutet i ministerrådet utgår från Europeiska kommissionens handlingsplan för den sociala ekonomin, som antogs i slutet av 2021. I handlingsplanen konstateras att det finns en stor outnyttjad potential inom den sociala ekonomin som bland annat kan öka den ekonomiska tillväxten och skapa nya arbetstillfällen om lämpliga åtgärder vidtas.

VAD ÄR SOCIAL EKONOMI?

Den sociala ekonomin består av organiserade verksamheter som främst har ett samhällligt ändamål och är fristående från den offentliga sektorn. Inom den sociala ekonomin verkar en mängd olika företag och organisationer som kooperativ, ömsesidiga bolag och ideella föreningar. Gemensamt för den sociala ekonomin är att verksamheterna sätter människor, samhälle och miljön främst och har ett långsiktigt perspektiv på vinster. Den sociala ekonomin har av FN:s generalsekreterare Antonio Guterres lyfts som en viktig del i arbetet med att nå de globala hållbarhetsmålen. Kooperativa företag och den kooperativa företagsformen är en viktig del av den sociala ekonomin.

För att stärka den sociala ekonomin i Sverige och leva upp till EU:s ministerråds beslut föreslår Svensk Kooperation regeringen att göra följande:

1) Ta fram samlad strategi för den sociala ekonomin

Sveriges regering bör skyndsamt påbörja arbetet med att ta fram en samlad strategi för de åtgärder som ska vidtas för att stärka den sociala ekonomin. Strategin ska enligt beslutet i ministerrådet säkerställa ett ändamålsenligt regelverk som främjar den sociala ekonomin, samt lyfta och synliggöra den sociala ekonomin och de kooperativa företagens bidrag till samhället. För att nå resultat och genomslag är det viktigt att regeringen samarbetar med den kooperativa sektorn när strategin och främjande åtgärder för den sociala ekonomin tas fram.

2) Inrätta ett kansli för att samordna arbetet med den sociala ekonomin

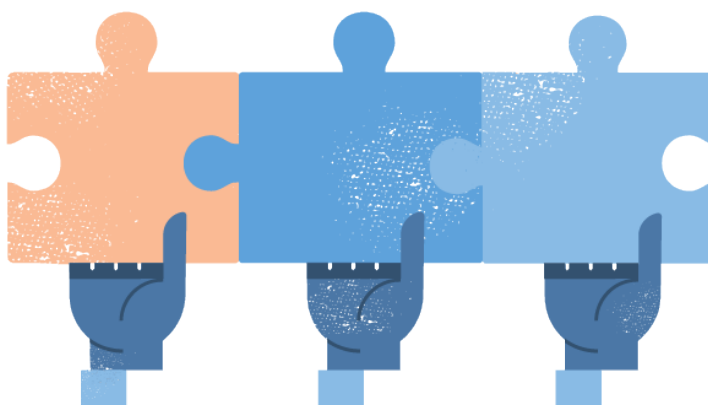
Den sociala ekonomin berör många departement och olika sakfrågor. Därför bör ett kansli inrättas och som får i uppdrag att utreda och identifiera behov samt föreslå åtgärder för att stärka den sociala ekonomin. Genom att inrätta ett kansli med ett tydligt mandat och ett samordnande ansvar, som samarbetar med den kooperativa sektorn och andra sakter experter, kan regeringen säkerställa att de åtgärder som krävs för att svara upp mot beslutet av EU:s ministerråd om att stärka den sociala ekonomin är relevanta och vidtas.

3) Ge Tillväxtverket i uppdrag att öka kunskap om den sociala ekonomin

Kunskapen om den sociala ekonomin och Kooperationen i Sverige är låg. EU-kommissionen har konstaterat att aktörer inom den sociala ekonomin ofta stöter på hinder när de vill utveckla och utöka sin verksamhet på grund av bristande förståelse och kunskap om kooperativt företagande och den sociala ekonomins affärsmodeller. Samtidigt har FN i en resolution beslutat att 2025 blir Kooperationens år och uppmanar medlemsstaterna att främja kooperativt företagande och uppmärksamma affärsmodellen. Tillväxtverket bör därför få i uppdrag att ta fram en informationskampanj om den sociala ekonomin för att främja, utveckla och öka kunskapen.

4) Utforma och stärk finansiella stöd så att kooperativa företag inom den sociala ekonomin lättare kan starta och utveckla sin verksamhet

Verksamheter inom den sociala ekonomin, inte minst kooperativa företag, vittnar om att osäker finansiering och begränsad rådgivning är hinder för utveckling. Därför behöver existerande finansieringsmöjligheter stärkas och nya finansiella stöd behöver utformas, inklusive tillgången till utvecklings- och uppstartskapital för verksamheter. Även rådgivningstjänster om kooperativt företagande och den sociala ekonomin behöver ökat finansiellt stöd för att potentialen inom den sociala ekonomin ska kunna tas tillvara.

VARFÖR SATSA PÅ KOOPERATIVA FÖRETAG I DEN SOCIALA EKONOMIN?

Kooperativa företag är mer motståndskraftiga än andra företag. 90 procent av de nystartade kooperativa företagen i Sverige överlever de tre första åren. Det är fler än inom alla andra företagsformer. Studier visar även att kooperativa företag klarar ekonomiska kriser bättre än andra företag.

Kooperativa företag är en viktig del av Sveriges beredskap. Kooperativa företag är robusta, resilienta, finns över hela landet och bidrar till att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati och mänskliga fri- och rättigheter.

Kooperativa företag är drivande i den gröna omställningen. Den kooperativa företagsformen skapar goda förutsättningar för företagen att vara hållbara över tid, samt att de verkar för en hållbar utveckling för sin omgivning.

Källförteckning

Den sociala ekonomin: rådet rekommenderar EU-länderna att utnyttja sin fulla potential. 9 oktober 2023. <https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2023/10/09/social-economy-council-recommends-member-states-tap-its-full-potential/>

Rådets rekommendation om utveckling av ramvillkor för den sociala ekonomin. 29 september 2023. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13287-2023-INIT/sv/pdf>

Rådets rekommendation om utveckling av ramvillkor för den sociala ekonomin. Antagen 27 november 2023. <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1344/oj>

Svensk Kooperation. Hållbarhet - en del av Kooperationens kärna. 2018. <https://svenskk Kooperation.se/wp-content/uploads/2018/05/hallbarhet-en-del-av-kooperationens-karna.-svensk-kooperation-maj-2018..pdf>

United Nations. Cooperatives in Social Development. 2023. <https://documents.un.org/doc/undoc/ltd/n23/295/68/pdf/n2329568.pdf?token=g6HVIOMyggNBE5O6vS&fe=true>

United Nations, General Assembly. Social development: social development, including questions relating to the world social situation and to youth, aging, persons with disabilities and the family. 2023. <https://digitallibrary.un.org/record/453313?v=pdf>